No. 1901 Zaterdag 19 Juni 1920. 37ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

DUITSCHE EN AMERIKAANSCHE SCHEEPVAARTBELANGEN.

Hoe nauwkeurig de handel reageert op de algemeene en ook op de politieke verhoudingen, hoe snel hij weet te profiteeren van de nieuw geschapen toestanden en met hoeveel zekerheid hij zijn weg weet te kiezen om van die nieuw geschapen toestanden partij te trekken, hetzij om er zich pasklaar voor te maken, hetzij om de kans die zij bieden oogenblikkelijk te benuttigen, is dezer dagen weer zoo overduidelijk gebleken. Immers nauwelijks heeft de Amerikaansche Senaat verklaard dat de oorlogstoestand tusschen Amerika en Duitschland is opgeheven, of aan beide zijden brengt men alle hens aan dek om met vereenigde krachten te bereiken wat er te bereiken valt en wendt men alle invloed aan, om de ontwikkeling der komende dingen in zoodanige richting te sturen, dat zij voor de samengaanden het hoogst mogelijks nut afwerpen. En dat men in dit samengaan niet onoordeelkundig te werk gaat, blijkt wel uit de wijze, waarop de samenwerking wordt beraamd. Het is bekend, dat de Duitsche scheepvaart een geweldigen knauw heeft gekregen. En toch is dit het vitale punt, waarvan voor een groot gedeelte de opbloei van het Duitsche handelsleven en van het economisch leven in het algemeen afhankelijk is. Daarom is men er mee begonnen te trachten hiervan te maken, wat er van te maken is. En de vooruitzichten voor dit pogen zijn waarlijk niet ongunstig. Verleden maand ging de Directie van de *Hamburg-Amerika-Lijn* onder aanvoering van den generaal-directeur, Geheimrat Cuno, scheep naar Amerika, ten einde daar te onderhandelen over een samensmelting of althans over het aangaan van een belangen-gemeenschap met de Amerikaansche scheepvaart-magnaten. Doch tot deze combinatie zal de samenwerking niet beperkt blijven, want niet alleen is de directeur van de *Hapag* met den heer Cuno te New-York aangekomen, maar ook de directie's van de *Nord-Deutsche Lloyd* evenals de directie van de *Hansa Gesellschaft* te Bremen hebben aangeboden met den Amerikaanschen *Shipping Board* eene zelfde overeenkomst aan te gaan als de *Hapag* en de *Hamburg-Amerika-Lijn*. Dat belooft dus eene combinatie te worden van den allereersten rang en als zij de groote macht, die zij gaat verkrijgen niet uitsluitend aanwendt om de berooide nog verder te villen ten eigen bate, maar de kerk in het midden weet te laten, dan kan men er van verwachten dat allen er wel bij zullen varen. Er wordt echter in Duitschland tegen gewaarschuwd, dat men niet moet meenen dat de groote reederijen, die aan deze transactie deelnemen, zich met huid en haar aan Amerika gaan verkoopen, integendeel, men streeft er naar een zekere zelfstandigheid te behouden, want noch *Hapag* noch de *Hamburg-Amerika-Lijn* zijn geneigd hun Duitsche karakter op te geven. Wat hiervan echter te bewaren zal zijn, moet men ook al weer niet overschatten, Men moet immers niet uit het oog verliezen, dat het vredesverdrag van Versailles heeft beproefd en daarin ook wel is geslaagd, om juist in zijn reederijen en zijn scheepvaart Duitschland zoo diep mogelijk te treffen.

Men heeft een groot deel van de Duitsche schepen genomen en daarmee de reederijen beroofd van hun gereedschap, zoodat er van zelfstandig werken niet veel terecht zal kunnen komen. En dan ligt het toch zeker wel voor de hand, dat vooral de *Hamburg-Amerika-Lijn*, die haar bakermat in Amerika heeft staan, zich weer naar de oude, thans machtige plaats van oorsprong, wendt, ten einde met diens hulp tot stand te brengen, wat voor haar alléén onbereikbaar is.

Natuurlijk gaat tegen dit pogen in Frankrijk en in Engeland een sissend geluid op, en met alle middelen tracht men te verhinderen, dat de begonnen onderhandelingen het beoogde resultaat zullen sorteeren. En even natuurlijk gooit men het daar weer over een anderen boeg, waar men het wil doen voorkomen, dat alleen de Duitsche reederijen voordeel van de samenkoppeling zullen hebben. Men is er aan dien kant in geslaagd de stem zoo luide te verheffen, dat zij tot in Amerika is doorgedrongen en de *New-Yorker Handelskamer* heeft het nuttig geacht in het belang van den Amerikaanschen handel en de Amerikaansche scheepvaart een protest uit te spreken tegen de door den *Shipping Board* voorgenomen fusie van Duitsche en Amerikaansche belangen. Van Engelsche zijde is dit protest te verstaan, vooral de handel is gevoelig op het punt van zijn beurs en met ongemeen scherpen blik ziet hij den concurreerenden vijand van uit de verte te naderen; maar de Amerikanen zelf moesten toch niet uit het oog verliezen, hoe de werkelijke verhoudingen in het praktisch internationaal handelsleven vandaag voor elkander liggen. Men heeft inderdaad van Duitschland genomen wat er van te nemen was. De trotsche Duitsche zeeschepen zijn door de geallieerden ingepalmd en ook in Amerika liggen er vele; bovendien heeft Amerika het bezit van de Duitsche dokken in Hoboken, maar daarmee is men er nog niet, want evenmin als machines en gebouwen een rendeerende fabriekszaak maken, evenmin maken dokken en schepen alleen een scheepvaartverkeer. En dat eigen zeeverkeer, met eigen, goed ingevoerde en rendeerende stoomvaartlijnen, dat heeft Amerika niet en dat heeft Duitschland nu wel. Tegen de Amerikanen kunnen de Engelschen met hun eeuwenoude scheepvaartroutine wel op, maar tegen een samengaan van de Amerikaansche schepen met de Duitsche ervaringen, zien zij wel een beetje, en niet zonder reden op.

Men moest toch in Amerika niet soo snel vergeten, in hoe gunstige reputatie de Duitsche reederijen pleegden te staan om haar betrouwbaarheid en accuratesse. Maar niet alleen dat, Duitschland heeft nog iets anders aan te bieden, waarvan aan de *New-Yorker Handelskamer* wellicht het gewicht is ontgaan, maar dat de mannen van de *Shipping Board* dan zooveel te beter weten te waardeeren. Over nagenoeg de geheele wereld, hebben de Duitsche groot-reederijen nog de vrije beschikking over haar groote voortreffelijke dokken. Overal dus hebben zij pleisterplaatsen, waar zij in geval van averij en ter ravitailleering, altijd sneller, altijd betrouwbaarder en altijd met voorkeur boven ieder ander worden behandeld. En op menige plaats hebben zij de primeur als het er om gaat, gebruik te mogen maken van de los- en laadinrichtingen in de havens. De handelswereld heeft veel te goed ondervonden wat dat zeggen wil, om dit niet op haar volle waarde te kunnen schatten. Alleen daaraan kan de Amerikaansche scheepvaart voordeelen boven anderen ontleenen, die haar op de allereerste plaats zetten.

Daaraan mocht men toch wel eens denken als van sommige zijden in Amerika er voortdurend den nadruk op wordt gelegd, dat Duitschland toch geen schepen meer heeft, en... dus tot niets in staat is. Deze conclusie is wel min of meer voorbarig. Want al heeft Duitschland geen schepen meer, het heeft toch een nog bijna volledig geoutilleerden dienst en het zou er allicht in kunnen slagen zich op de een of andere wijze de aanvullende schepen te verschaffen.

Daarom, hoe gevaarlijk groote internationale overeenkomsten op zich zelf ook zijn, omdat zij een te groote macht in eenige handen bij elkaar ophoopen, hier zijn van deze internationale fusie groote voordeelen te verwachten, al kan niet worden ontkend, dat het zeer wel mogelijk is, dat die groote voordeelen worden geëxploiteerd in het uitsluitend belang der samengaanden, ja, al zien wij de kans schoon en daardoor de waarschijnlijkheid groot, dat die bevoorrechte positie zal worden gebruikt om de berooide Duitschers het laatste druppeltje bloed onder de nagels uit te zuigen. Het is een begin om weer vooruit te kunnen komen, het is als het eerste ademtochtje in een doodgebloed lichaam en wie zou daarvoor niet het ziekbed van den reconvalescent gaarne over hebben?

In Duitschland en in de geheele wereld trouwens, gaat men het ook zoo voelen, wat zich vooral uitspreekt in het groote optimisme waarmee deze plannen aan de beurs zijn ontvangen. Aanstonds dreef het eerste gerucht van den gunstigen vooruitgang der Amerikaansche onderhandelingen den koers der Hapag-aandeelen van 165 % tot 214 % omhoog. Dat is een cijfer, dat in haar geschiedenis nog niet is bereikt. Niet alleen uit zuiver zakelijk, maar ook in algemeen menschelijk opzicht is deze ontwikkeling der dingen werkelijk verblijdend. Immers de uitgezaaide haat schijnt zoo langzaam te zijn uitgebloeid. En de vriendschap, die toch eenmaal zal moeten worden gesloten, kan niet beter tot stand komen en niet voordeeliger opgroeien, dan op den bodem van het zakenleven.

En is er eenmaal zakenvriendschap gesloten, dan blijft ook de diplomatieke of algemeene volksvriendschap niet zoo heel lang meer uit.

En dit terrein wordt ook door de Amerikanen te gemakkelijker begaanbaar gemaakt, waar zij er in hebben toegestemd, dat in geval van een combinatie, de oude Duitsche schepen zullen worden bestuurd en geëxploiteerd door Duitsche bemanningen. Niet alleen zullen daardoor de Duitsche zeevaarders, die door den vrede van Versailles broodeloos werden gemaakt, weer aan den arbeid kunnen worden gezet, maar ook zal deze gunstige bepaling de Duitschers weer brengen in het internationaal verkeer, waar zij de gelegenheid krijgen te toonen, dat zij menschen zijn waarmee men vriendschap sluiten kan en die zonder al te veel arrogantie hun aandeel aan de gemeenschappelijke wereldproductie weten te praesteeren.

(*De Nieuwe Eeuw.*)

Wenschelijkheidsbegrooting

Voor het dienstjaar 1920.

(*Vervolg.*)

1o. *sub e.* (onderartikel 137). Voor de volgende nieuwe werken wordt een bedrag aangevraagd van .... f 202 400,—

Curaçao:	
Aanbrengen van een verharding met trottoirs en verhoogde wandelplaats langs den Waterkant (Overzijde) en op het Molenplein (a)	f 30 000,—
Verbouwing van de Wilhelminaschool (b)	19 000,—
Verbouwing van het kantoorgebouw voor het Departement van openbare werken	6 500,—
Aanschaffing of aanbouw van een motorboot voor den algemeenen dienst in de haven van Willemstad [d]	18 000,—
Aruba:	
Aanschaffing of aanbouw van een motorsleepboot voor den dienst in de Paardenbaai (e)	50 000.—
Aanschaffing van een brandspuit [f]	4 000,—
Aanleg van telefoon tusschen Oranjestad en Sabaneta [g]	7 000,—
Bonaire:	
Aanleg van een nieuwen steiger op de reede van Kralendijk [b]	48 000,—
Aanleg van een telefoon tusschen Kralendijk en Rincon [i]	8 000,—
Aanschaffing van een brandspruit (j)	4 000,—
St. Martin	
Inrichting van het tegenwoordige schoolgebouw te Philipsburg tot woning voor doorreizende ambtenaren [k]	7 100,—
Aanbrengen van een handhijschkraan op den steiger te Philipsburg (l)	800,—
	f 202 400.—

[a] Deze post werd oorspronkelijk gebracht op de ontwerp-begrooting voor 1921. Nadat genoemd ontwerp ter perse was gegaan ontstond de noodzakelijkheid van baggerwerk in de St. Annabaai. Het was veel voordeeliger de gebaggerde specie voor een werk te besteden, — en daarvoor kwam dan in de eerste plaats in aanmerking de verbetering van de bestratingen van den als wandelplaats zeer druk gebruikten Waterkant [Overzijde] en van het Molenplein,— dan ze op de een of andere wijze nutteloos kwijt te raken en het volgend jaar specie van elders expresselijk aan te voeren.

Met dit werk kon dus niet worden gewacht tot de gelden daarvoor volgens den regelmatigen weg waren verkregen.

Aangezien de post van de begrooting voor 1921 werd afgevoerd, wordt het krediet thans aangevraagd om zooveel mogelijk aan de principieele bezwaren van den Kolonialen Raad tegemoet te komen en hem in de gelegenheid te stellen zich alsnog uit te spreken over de noodzakelijkheid van de voorgestelde verbetering op zich zelf.

(b) Aan de Wilhelminaschool op Curaçao werd op algemeen verlangen der ouders in 1920 een 10de leerjaar toegevoegd. Het aantal leerlingen der voorbereidende klasse neemt in die mate toe, dat in verband met de vorderingen minstens twee afdeelingen noodig zijn.

Reeds in 1918 werd het plan opgevat om aan die school ook een huishoudklasse te verbinden, welk plan zoowel bij de ouders van leerlingen en oud-leerlingen als bij leden van den Kolonialen Raad groote instemming vond.

Het in 1916 vergroote gebouw bood echter geen voldoende ruimte voor deze noodzakelijke uitbreiding. Daar verwacht mocht worden, dat in den loop van 1920 over het voor het onderwijs in de 10de klasse, in de voorbereidende klassen en in de huishoudklasse noodige personeel kon worden beschikt, meende ondergeteekende dat in het belang van het onderwijs de verbouwing van deze school zoo spoedig mogelijk onderhanden genomen moest worden en is inmiddels met het werk begonnen.

Daar de werkzaamheden voor de begrooting voor 1921 het onmogelijk maakten de gelden voor deze verbouwing bij afzonderlijke wenschelijkheidsbegrooting aan te vragen, wordt het geraamde bedrag thans aangevraagd.

(d) Volgens de bestaande regeling beschikt de loodsdienst over een motorboot, terwijl voor de havenpolitie-, quarantaine- en toldienst een motorboot beschikbaar is. Zijn deze twee booten in orde, dan kunnen al deze diensten zonder nadeel voor het publiek naar behooren worden verricht. Gebeurt het, hetgeen meermalen voorkomt, dat een dezer booten wegens herstelling tijdelijk buiten dienst moet gaan, dan

komt er stagnatie in den geregelden gang van zaken, tot groot ongerief en nadeel van belanghebbenden. Het behoeft wel niet in het licht te worden gesteld, dat bij de toeneming van het scheepvaartverkeer in de haven en meer in het bijzonder van dat in het Schottegat, het een eisch der noodzakelijkheid is, dat de vorengenoemde diensten steeds over voldoende snelle vervoermiddelen moeten kunnen beschikken, om de binnenvallende schepen vlug te kunnen bedienen.

De aangevraagde boot zal zijn van het type van de tegenwoordige loodsboot, om, zoo noodig, ook den dienst, zoowel binnen en buiten de haven, als in het Schottegat te kunnen doen.

De loodsboot, die in 1914 is aangeschaft, heeft f 8,000,— gekost. Bij de tegenwoordige hooge prijzen der bouwmaterialen is niet met juistheid op te geven tegen welken prijs de boot geleverd zal kunnen worden, Het gevraagde krediet is daarom bij benadering op f 18, 000,— gesteld.

(e) Volgens het advies van de marineofficieren, die de Paardenbaai op Aruba hebben opgenomen, is voor het in- en uitsleepen van vaartuigen aldaar een motorsleepboot noodzakelijk. Het voornemen bestaat een boot aan te schaffen van omstreeks 70 P. K.

(f) Op Aruba is geen brandspuit aanwezig. Het zal wel geen betoog behoeven, dat daarin ten spoedigste moet worden voorzien. De aanschaffing van een gewone handbrandspuit met het benoodigde slangen- en andere materiaal wordt beoogd.

(g) De afstand van Sabaneta tot Oranjestad is omstreeks 14 K. M. Om in spoedeischende gevallen den geneesheer of de vertegenwoordigers van de politie of van het Bestuur te kunnen ontbieden wordt de aanleg van een telefoonverbinding urgent geacht.

(h) De bestaande steiger beantwoord niet meer aan het doel. Het aantal schepen, dat tot lossen en laden aan den steiger kan komen liggen, is zeer gering. Oorspronkelijk lag het in de bedoeling dezen steiger te verlengen, voor welk werk op de begrooting voor 1919 een bedrag van f 13 000,— was toegestaan. In verband met de tijdsomstandigheden kon deze verlenging in 1919 niet tot stand komen. Aangezien het aantal grootere vaartuigen, dat Bonaire aandoet is toegenomen, wordt, in belang van den handel, voorgesteld, een tweeden steiger te bouwen, van grootere lengte, breedte en hoogte.

(i) Om dezelfde redenen als voor Aruba aangevoerd wordt ook voor Bonaire eene telefoonverbinding tusschen de beide voornaamste woningcentra dringend noodig geacht.

(j) Op Bonaire is geen brandspuit aanwezig. Zie verder de toelichting bij noot (f.)

[k] Met verwijzing naar hetgeen in de Memorie van toelichting op het ontwerp-verordening tot voorloopige vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting voor 1921 bij artikel 135 l. is medegedeeld, wordt thans een krediet aangevraagd voor het inrichten van het tegenwoordige schoolgebouw te Philipsburg, tot woning voor doorreizende ambtenaren.

In het gebouw moeten schotten worden aangebracht om het in kamers te verdeelen. Voor keuken, bergplaats en badkamer met W. C. zal een bijgebouwtje moeten worden opgericht. Het geheel moet worden geverfd en van een meubileering, servies en keukengerei voorzien. Tevens moet bij het gebouw een regenbak worden gemaakt.

(1) Op den steiger te Philipsburg was er vroeger een houten kraan. Deze voldeed niet aan de behoefte. Het uitgetrokken bedrag wordt aangevraagd voor de aanschaffing vav een lichte ijzeren kraan.

1o. *sub f.* (onderartikel 140). Voor aanlegkosten van werken in het belang van de waterverschaffing worden de volgende bedragen aangevraagd; voor:

Aruba (*)	f 2 500,—
Bonaire (**)	40 000,—
	f 42 500,—

(*) De drinkwatervoorziening van Aruba laat te wenschen over. De bestaande waterleiding levert nagenoeg brak water. Verbetering in dezen toestand zou kunnen worden verkregen door den bouw van regenbakken met een gecementeerden watervang.

De bevolking van Aruba en ook de Raad van Politie aldaar gevoelt echter weinig voor zulke vergaarbakken. De Raad van Politie is ervan overtuigd dat dit middel niet zal slagen, daar de menschen de voorkeur geven aan putwater, dat zij „levend" noemen, boven regenwater, dat volgens hen „dood" is. De kleine betaling, die geeischt zou moeten worden om vermorsing te voorkomen, zou, volgens het plaatselijk Bestuur, zeer zeker een volkomen beletsel zijn voor het gebruik van regenwater uit bedoelde vergaarbakken. In verband met het vorenstaande heeft ondergeteekende gemeend voorloopig van den bouw op Aruba van regenbakken met gecementeerden watervang te moeten afzien en zal hij het resultaat afwachten van deze vergaarbakken op Bonaire, voor den bouw waarvan thans gelden worden aangevraagd. Het voor Aruba uitgetrokken bedrag van f 2 500,— zal worden aangewend tot verbetering en vermeerdering der putten.

(**) In tegenstelling met Aruba wordt er op Bonaire wel prijs gesteld op regenwater. De reden hiervan zal, naar men meent, moeten worden gezocht in de slechtere kwaliteit van het putwater op laatstgenoemd eiland, vooral in den drogen tijd. Het ligt in de bedoeling om te Deen Tera, een buurt met 2200 bewoners (Deen Tera en Noord-Salinja) een vergaarbak te bouwen van 600 M³ inhoud met een watervang van ongeveer 0,2 H. A. oppervlakte en te Nikiboko en Rincon vergaarbakken en watervangen van de helft van die grootte. Te Nikiboko wonen minder menschen en te Rincon is de toestand der putten beter dan te Deen Tera en Noord-Salinja. Mocht later blijken, dat deze vergaar bakken te klein zijn, dan zal tot vermeerdering van het aantal moeten worden overgegaan. Ter voorkoming van vermorsing zal het noodzakelijk zijn het regenwater niet gratis ter beschikking te stellen.

Het ligt in de bedoeling om uit het bedrag van f 40 000,— dat aangevraagd wordt, ook te bestrijden de uitgaven voor verbetering van een bestaanden dam bij Goeroeboeroe en die voor den aanleg van een dam op Cas Corra.

2o. *sub a.* [onderartikel 59*bis.*) Nu de aanvraag om fijne hoeden, tengevolge van de toeneming van het vreemdelingenverkeer en de geleidelijke normaliseering van den algemeenen toestand, steeds stijgt, acht ondergeteekende de tijd aangebroken om door het verleenen van voorschotten aan hoedenvlechtleergangen deze in de gelegenheid te stellen dadelijk bij het afmaken van een fijnen hoed, aan de vlechtster de geldswaarde ervan ter hand te stellen, in tegenstelling met de thans gevolgde regeling, dat zij het geld eerst ontvangt, wanneer de hoed wordt verkocht.

De voordeelen verbonden aan het invoeren van een dergelijke regeling zijn:

Ten eerste: Voorkomen wordt of kan worden, dat de aanvragen de productie tijdelijk overtreffen, in dien zin, dat de aanvrager dikwijls betrekkelijk lang op het bestelde moet wachten;

Ten tweede: De vlechtsters, die over het algemeen behoeftige menschen zijn en het van haar arbeid moeten hebben, worden opgewekt om met het vlechten van fijne hoeden door te gaan, want, het behoeft geen betoog, dat wanneer zij weten, dat zij voor haar waar onmiddellijk geld ontvangen, dit haar aanleiding zal geven om er naar te streven steeds beter werk te leveren.

Ten derde: De tusschenhandel wordt in voor de vlechtsters gunstigen zin beperkt.

De aangevraagde voorschotten zijn bestemd voor Curaçao en Bonaire. Het ligt in de bedoeling te Rincon op Bonaire de eerste Coöperatieve hoedenvlechterij, zij het ook op kleine schaal, op te richten, waarvoor een stamkapitaal van f 15 000,— noodig is. De R. K. geestelijke van Rincon, Pastoor Lamers, heeft aldaar een atelier voor hoedenvlechten en wel speciaal voor de betere hoedensoorten. Hij zorgt daardoor, dat de hoeden uit handen der opkoopers blijven en heeft zelf moeite gedaan om afzetgebied te verkrijgen en dit is voldoende gelukt.

In verband hiermede is aan genoemden geestelijke reeds een gedeelte van het beschikbaar gestelde bedrag van f 15 000,— als voorschot uitgekeerd.

Het bedrag van f 1 500,—, dat voor het verleenen van bovenbedoelde voorschotten op Curaçao is bestemd, zal worden uitgekeerd aan den leider van de stroohoedenvlechtnijverheid ten behoeve van leerlingen en oud-leerlingen van den leergang op Pietermaai.

Zoowel Pastoor Lamers als de leider voornoemd zullen elk jaar in Januari rekening en verantwoording moeten afleggen van de door hen in voorschot ontvangen bedragen.

Geldelijk verlies is geheel uitgesloten en de verleende voorschotten zullen geleidelijk moeten worden afbetaald.

2°. *sub b.* (onderartikel 76*bis.*) Aan het Jongensweeshuis in 1888 te Santa Rosa geopend, werd onmiddellijk na de stichting een inrichting tot onderwijs in verschillende vakken en bedrijven verbonden. De oprichter was overtuigd van de noodzakelijkheid de weezen o.m. door degelijke vakopleiding te vormen tot nuttige leden van de maatschappij Het onderwijs omvatte: snijkunst, schilderen, meubelmaken, timmeren, wagenmaken, smeden, schoenen- en kleermaken. Vele goede ambachtslieden zijn in den loop der jaren afgeleverd. Door de tijdsomstandigheden kon aan deze inrichting voor ambachtsonderwijs niet die uitbreiding gegeven worden, die zoowel met het oog op de praktijk, gewenscht was, welke wenschelijkheid steeds noodzakelijker gevoeld werd sedert het aantal jongens, dat opgenomen moest worden, grooter werd.

Nu door stijging van het aantal aanvragen tot opname van weezen mede een gevolg van de tijdsomstandigheden, en tot plaatsing van z.g. voogdijkinderen, die den eersten tijd niet te samen met de weezen kunnen worden ondergebracht, naar een grootere behuizing moest worden uitgezien, zijn tevens de plannen tot uitbouw van het ambachtsonderwijs nader onder het oog gezien. Daar de R. K. Missie het landhuis Scherpenheuvel ter beschikking van de Fraters van Tilburg heeft gesteld om daarin het Jongensweeshuis onder hun leiding te nemen en deze voor de ambachtschool vakonderwijzers uit Nederland hebben doen uitkomen, zal deze inrichting bij het inwerkingtreden van de nieuwe onderwijsverordening aanspraak op ondersteuning kunnen maken naar reden van 70% van de werkelijk gedane uitgaven. (zie art. 88 van het ontwerp.)

Het Bestuur van het Jongensweeshuis heeft zich tot ondergeteekende gewend met het verzoek om ondersteuning in de kosten van het aanschaffen van de gereedschappen, die noodig zijn voor de inrichting van de ambachtsschool op Scherpenheuvel. Waar deze uitgaven voor inrichting tot een bedrag van 70 ten honderd van de werkelijk gedane uitgaven ingevolge artikel 88 van de ontwerp-verordening als ondersteuning uitgekeerd zouden worden, meende ondergeteekende dat het in belang van het onderwijs moet worden geacht, wanneer reeds in 1920 de beschikking verkregen werd over een post, waaruit naar reden van 70% der werkelijk gedane uitgaven, een tegemoetkoming in de kosten van een aanschaffen van gereedschappen voor de ambachtsschool in het jongensweeshuis op Scherpenheuvel kon worden uitgekeerd.

Des te spoediger voor het stijgend aantal weezen en voogdijkinderen over de noodige gereedschappen kan worden beschikt, des te beter zullen de uitkomsten van het onderwijs zijn. In de naaste toekomst wordt gerekend op: 36 leerlingen, die teekenonderwijs ontvangen; 5 leerlingen voor het schilderen; 12 leerlingen voor timmeren en meubelmaken. 8 leerlingen voor het smeden 8 leerlingen voor het schoenmaken en 9 leerlingen voor het kleermaken.

Hiervoor wordt geraamd:

a. Teekenonderwijs: hoofdelijke leermiddelen (36)	f	720
klassikale leermiddelen		250
b. Schilderswerkplaats: algemeene gereedschappen		750
hoofdelijke gereedschappen		450
c. Timmerwerkplaats: algemeene gereedschappen		2,100
hoofdelijke gereedschappen (12)		1,200
d, Smederij: algemeene gereedschappen		6,000
hoofdelijke gereedschap. (8)		1,000
e, schoenmakerij: algemeene gereedschappen		500
hoofdelijke gereedschappen. (8)		250
f. Kleermakerij: algemeene gereedschappen		680
hoofdelijke gereedschappen. (9)		100
Totaal	f	14,000
waarvan 70%	f	9,800

Het ondersteunen van de ambachtsschool op Scherpenheuvel, die in de eerste plaats voor de internen van het jongensweeshuis en het jongensopvoedingsgesticht aldaar bestemd is en waarvan ook jongens uit de omgeving, die voor een der onderwezen ambachten wenschen te worden opgeleid, gebruik zullen kunnen maken, zal steeds noodig blijven al worden de plannen uitgevoerd, die zullen leiden tot de stichting van een ambachtsschool in of bij het stadsdistrict, hetzij geheel voor gouvernemetsrekening, hetzij uitgaande van particulieren met gouvernementssteun in den geest van artikel 88 van het ontwerp-onderwijsverordening. De eindbespreking daartoe werden uitgesteld totdat de vertegenwoordiger van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij van buitenlandsch verlof zou zijn teruggekeerd.

Nu deze kort geleden is teruggekeerd zullen die besprekingen spoedig kunnen worden gehouden.

Daar de hulp van een bestaande inrichting dringender is dan die voor een te stichten school, wordt gemeend, dat de tegemoetkoming voor de ambachtsschool op Scherpenheuvel op deze Wenschelijkheids begrooting op haar plaats is en zullen t.z.t. gelden voor de nieuwe ambachtsschool worden aangevraagd.

2°, *sub c* (onderartikel 87*bis*). Voorgesteld wordt aan de onlangs alhier opgerichte vereeniging „Huisvlijt," die zeer nuttig werkzaam is in het belang van minder gegoeden, die door het vervaardigen van handwerken in hun onderhoud moeten voorzien, een renteloos voorschot te verleenen van hoogstens f 5,000. Een gedeelte van dit bedrag is bereids uitgekeerd aan genoemde vereeniging, die vooral bij hare oprichting over eenig kapitaal moest kunnen beschikken. Hoeveel de vereeniging nog in voorschot noodig zal hebben, is thans niet met zekerheid te zeggen. Wellicht zal zij echter niet over het geheele bedrag behoeven te beschikken.

Zoodra de vereeniging daartoe in staat zal zijn, en dit zal — naar ondergeteekende hoopt — binnen niet al te langen tijd het geval zijn, zal het genoten voorschot door haar geleidelijk worden terugbetaald.

(Wordt vervolgd.)

Koloniale Raad.

Verordening op de brandweer.

Voorloopig Verslag.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Tegen de strekking van het ontwerp had men in het algemeen geen bezwaar.

Gevraagd werd of het de bedoeling is, dat in de sub 2 van artikel 2 genoemde plaatsen ook constant menschen aanwezig zullen moeten zijn bij wijze van brandwacht, zoo ja, hoe die brandwachten ingericht zullen worden. Moeten die menschen betaald worden?

Waar onder *a* en *b* van artikel 4, sub 2 gesproken wordt van personen (*a*) ingelijfd bij de rustende schutterij en (*b*) behoorende tot het Curaçaosche weerbaarheidskorps, die als personeel der brandweer dienst doen, wordt de bedoeling van de toevoeging „en in de eerste plaats zij, die zich vrijwillig voor het bedienen van brandbluschmiddelen hebben aangemeld" niet begrepen.

Ligt het wellicht in de bedoeling, dat de brandweer uit een bepaald aantal personen zal worden samengesteld, waarvoor dan in de eerste plaats die vrijwilligers in aanmerking zullen komen? Indien dit zoo is, hoe sterk zal dan die brandweer zijn?

Of is het wellicht de bedoeling, dat de manschappen rouleeren zullen?

De bepaling van art. 5, dat het personeel der politie op door den Gouverneur te bepalen voorwaarden „door den opperbrandmeester benoemd wordt uit de in artikel 4, tweede lid, onder *a—d* aangeduide personen" is in verband met artikel 4, niet duidelijk.

Gevraagd werd of de in artikel 10, sub 2o. bedoelde kennisgeving in elk geval moet plaats hebben, ongeacht den duur van het verblijf buiten de stad. Menschen, die uit den aard van hun beroep vaak voor korten duur naar buiten moeten, kunnen van deze bepaling, zooals ze daar staat, veel last ondervinden.

Gevraagd werd wat de bedoeling is van artikel 13. Wordt door deze bepaling geen inbreuk gemaakt op artikel 139 Regeeringsreglement?

Het wilde noodig voorkomen in artikel 15 een restrictie op te nemen, waardoor alleen zij, die in de buurt van den brand zijn, verplicht worden hun hulp of bijstand te verleenen wanneer deze door den opperbrandmeester gevorderd wordt.

Men was van meening, dat artikel 16 moest worden aangevuld met een bepaling, die ook het *gebruiken* van sterken drank door het personeel der brandweer bij het blusschen van brand verbiedt.

Artikel 21 voorziet niet in het geval, dat er *geen* verschil bestaat omtrent de hoegrootheid en de wijze van toekenning van de bedoelde schadeloosstelling. Trouwens, er wordt ook niet gemeld tusschen wie verschil moet bestaan. Wie zijn hier partijen?

Het kwam noodig voor de schadeloosstelling en de wijze waarop deze toegekend dient te worden in ieder geval door den rechter te doen bepalen. Men was van meening, dat deze wijze van handelen de meeste waarborgen voor een billijke oplossing zal bieden.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 11n. Juni 1920.

De Rapporteurs,
H. STATIUS MULLER.
ED. S. LANSBERG.

Berichten uit de Kolonie.

Werklieden voor Sto Domingo.

In verband met ons artikeltje in het nummer van 28 Februari dezes jaars over den maatregel van het Amerikaansch Militair Bestuur van Sto Domingo op de immigratie van negers en kleurlingen in die Republiek, kan het misschien sommigen bevreemd hebben, dat desondanks in den laatsten tijd reeds tweemaal een 60 tal werklieden voor *The Barahona Compy* in Sto Domingo van hier vertrokken.

Naar wij vernemen, heeft zich het Gouvernement alhier te voren telegrafisch vergewist of er zekerheid bestond dat deze personen vrij daar zou worden toegelaten. En eerst na die zekerheid verkregen te hebben, is het verlof tot vertrek dezer arbeidskrachten toegestaan.

Een ambtelijk schrijven van den Heer S. VICTOR VAN DER LINDE, Nederlandsch Vice-Consul te San Pedro de Mácoris (Sto Domingo), dat van bevriende zijde ons ter inzage verstrekt werd, verschaft meer licht over deze aangelegenheid.

Uit dit schrijven van den Hollandsche vice-Consul aldaar blijkt nu, dat de „decreten van het Amerikaansch Militair Bestuur op Sto. Domingo geen verandering gebracht hebben in den reeds bestaanden toestand van de immigranten."

„De Dominikaansche wetten immers verbieden in zijn geheel de introductie van negers, immigranten, terwijl deze wetten slechts het vrije verkeer belemmeren onder (zonder?) vastgestelde condities

„De suikerplantages kunnen als naar gewoonte toestemming vragen aan het *Depart. van Immigratie en Landbouw* om een zeker aantal werklui van de Kleine Antillen naar hier (Sto Domingo) te brengen, verantwoordelijk blijvende voor hen gedurende hun verblijf alhier, moetende zij zich weer inschepen na verloop van het tijdstip uitgedrukt in de toestemming.

„Iedereen die hier wil komen moet eerst toestemming vragen en $ 50 op zak hebben en gezond zijn.

„De reden voor deze nieuwe wetten zijn, dat er in de laatste tijden een groote menigte negers van allerlei oorsprong hier *zonder toestemming* enz. binnenkwamen en dat er verschillende stakingen plaats hadden op de plantages, hetgeen door het Gouvernemen niet met goede oogen werd aangezien.

„De werklieden, die hier zijn, kunnen toestemming verkrijgen om hier te blijven, mits zij nooit in aanraking met de politie zijn geweest en ook nooit door het Gerechtshof voor een of andere misdaad veroordeeld werden.

„Ik heb verscheidene aanvragen gedaan voor menschen, van wien ik weet, dat zij van uitstekend gedrag zijn en altijd hebben zij toestemming gekregen." . . . . .

Tot zoover het schrijven van den Consul. Hieruit blijkt dit met zekerheid, dat het zaak is alvorens naar Sto Domingo te gaan, zich vooraf zulk een toestemming van den Nederlandschen consul te verschaffen om niet gevaar te loopen bij aankomst geweerd te worden.

Cuba-Aruba.

Alweer is gebleken welk een wijze maatregel ons Koloniaal Bestuur het vorige jaar nam, door nieuwe voorschriften te geven op het vervoer van werklieden naar den vreemde. Jammer dat ook in het buitenland met het belang van menschenlevens niet beter rekening wordt gehouden.

De vorige week kwam de goulet *Amadeo* op Aruba aan, komende van Cuba met 180 passagiers aan boord. De reis had liefst 24 dagen geduurd Tot twee maal had men een haven moeten binnen loopen om nieuwe voorraad levensmiddelen op te doen.

Op Aruba verkeerde men in groote ongerustheid over de *Amadeo*. Want een andere bark nog later dan de *Amadeo* van Cuba vertrokken, was reeds voor deze laatste op Aruba aangekomen.

Weerkundige Dienst.

Dezer dagen is het Amerikaansche Weerkundig Bureau, dat ruim 12 jaren lang door den Heer J. JONCKHEER alhier werd waargenomen, opgeheven. Deze Weerkundige Dienst

is nu door het Bestuur onzer Kolonie overgenomen en de geheele inrichting overgebracht naar *Cas Chiquitoe*, waar de landbouwkundige de Heer G. B. DUSSEL met deze dienst is belast, die tijdens zijn verloftijd eenige maanden lang daartoe zijn technische opleiding genoot aan het Koninklijk Meteorologisch Instituut te De Bilt bij Utrecht.

Antje-Anita.

Deze goulet, waarvan wij in ons vorig nummer vermeldden, dat hij met een lading phosphorzurekalk naar Engeland vertrokken was, is wegens lekkage op Aruba binnen geloopen en daar gezonken.

Volgens berichten hier ontvangen zijn masten en bark verwrongen, en is het twijfelachtig of de bark nog kan behouden worden.

Schip en lading waren verzekerd.

Kapitein van de *Anita* was de mede-eigenaar de Heer TESTOR.

Gelijkstelling.

In de zetting van 8 Juni van den Kol. Raad werd door den Voorzitter een gouvernements-depêche dd. 2 Juni — No. 1890 voorgelezen, waarbij de Gouverneur ter kennis van den Raad bracht, dat hij van Z. Exc. den Minister van Koloniën het volgende telegram heeft ontvangen:

„*Zal fondsen aanvragen gelijkstelling salaris bijzondere onderwijzers openbare aanvangend primo Januari laatstleden. Onderscheiding gehuwden ongehuwden naloog alinea. 2 art. 26 bis en 3 quinquies lager onderwijswet 19 staatsblad 493. Sein bedrag uitkeering boven dat toegestaan loopende begrooting*"

DE GRAAFF.

Na Voorlezing van dit telegram stelde de Voorzitter voor om deze depeche ter griffie van den Raad te deponeeren en de Gouverneur dank te betuigen voor deze mededeeling.

Hiertoe werdt besloten.

Kiesrecht.

In de zitting van den Koloniaalen Raad van 8 Juni ll. werd door den Voorzitter een gouvernements-depeche, d d. 1 Juni no. 1857 voorgelezen van den volgenden inhoud:

„Met belangstelling heeft de ondergeteekende kennis genomen van het, bij de mondelinge behandeling der begrooting voor het dienstjaar 1921, op Zaterdag 8 Mei ll. ter sprake gebrachte betreffende het stelsel van verkiezing voor den Koloniaalen Raad en het onderwerp van financieele decentralisatie.

„Ondergeteekende zou het zeer op prijs stellen, indien die onderwerpen die reeds vaak een punt van discussie hebben uitgemaakt, door Uwen Raad nader in studie werden genomen, terwijl hij zich dan aanbevolen houdt te zijner tijd Uw zienswijze nader te vernemen.

„Hij zou gaarne zien, dat Uw Raad dit verzoek zoo ruim mogelijk opvatte en zijn advies niet alleen uitbracht over de financieele decentralisatie, zoowel voor wat betreft de groepen van eilanden als eilandsgewijze, maar ook de kwestie van het budget-recht nader onder de oogen zou willen zien. Daarbij zag ondergeteekende Uwe beschouwingen gaarne tegemoet over de samenstelling van den Raad, voor wat betreft het aantal leden, vertegenwoordiging der eilanden, de benoembaarheid der leden en eventueel de eischen waaraan verbonden moet worden om het kiesrecht uit te oefenen."

De Voorzitter stelde na de lezing dezer depêche voor, deze in comité-generaal te behandelen.

Aldus werd besloten.

„Alles voor allen".

Op den 28 April ll. werd door de Zeer Eerw. Zuster Moeder Ignatia, Algemeene Overste van de Gasthuiszusters te Breda. (dezelfde congregatie. waartoe ook de Zusters van het St. Elisabeths-Gasthuis, Monte Cristo en Zaquito alhier behooren) de eerste steen gelegd voor een nieuw groot Ziekenhuis aan de Wilhelmina-Singel te Breda. Reeds een jaar lang is er gewerkt aan de fondamenten, kelders enz. Eerst over twee jaren zal de geheele bouw voltooid zijn. De bouwkosten van het geheele werk zullen 1½ millioen gulden bedragen.

Curaçaosche Bank.

Het wetsontwerp tot wijziging en aanvulling van het reglement op de *Curaçaosche Bank* in ons vorig nummer opgenomen, is in de Zitting van den 8n Juni *zonder hoofdelijke stemming aangenomen*, nadat de Voorzitter gezegd had, dat, indien er een Gemachtigde van het Bestuur ware aanwezig geweest, hij eenige vragen zou gesteld hebben omtrent de redenen die tot de indiening van dit ontwerp hadden geleid.

De Heer GORSIRA deed uitkomen, dat het bedrag, dat boven de 1.500,000 fl. aan bankbiljetten zal worden uitgegeven, *volledig* gedekt moet zijn.

Een nieuwe Scheepvaart-maatschappij.

Naar wij vernemen werd de vorige maand de acte van oprichting gepasseerd van de N. V. Vereenigde Nederlandsche Scheepvaartmaatschappijen, ten doel hebbende de exploitatie van vaste lijndiensten tusschen verschillende werelddeelen.

Tot de oprichting is samengewerkt door de Stoomvaartmij. „Nederland" de Kon. Ned. Stoomboot Mij., de Java China Japan Lijn, de Kon. Pakketvaartmij., allen te Amsterdam, en de Holland-Amerika Lijn de Rotterdamsche Lloyd, de Scheepvaartmij. de Maas, van Nievelt Goudriaan en Co.'s Stoombootmij., allen te Rotterdam.

Door de oprichting van deze N. V. is eenheid gekomen in de verschillende plannen, bij de verschillende maatschappijen in voorbereiding en gedeeltelijk in uitvoering tot het exploiteeren van verschillende lijn diensten naar Oost Azië, Britsche Indië, Australië, Afrika enz.

De nieuwe Mij. zal behalve haar algemeenen naam ook namen voeren, waardoor haar lijndiensten worden aangeduid, als Holland-Australië lijn, Holland-Afrikalijn, enz.

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt 200 millioen gulden, dat voor de helft geplaatst is.

De zetel is gevestigd te 't Gravenhage, de Raad van Beheer zal worden gevormd door bovengenoemde N. V.'en en een nader te benoemen voorzitter

Zou deze Hollandsche Scheepvaart-combinatie geen verband houden met de Duitsch-Amerikaansche plannen, waarvan in ons hoofdartikel sprake is?

Juliana I — Sarto I.

De match van verleden Zondag tusschen Juliana en Sarto heeft een zeer interessant verloop gehad.

Voor half time wist Sarto een puntje te maken, doch daar er door sommigen aan de geldigheid daarvan getwijfeld wordt, daar een der spelers off side stond, daarom zal er binnenkort door diezelfde twee partijen een nieuwe match gespeeld worden. Wat er van zij, Sarto had het puntje dubbel en dwars verdiend, omdat ze veel mooier spel gaven dan hun tegenstanders.

Deze keer waren ook de Juliana spelers niet op tijd. Ook willen we hopen dat er de volgende keer geen tijd zal verloren gaan, door den bal noodeloos te laten „out" loopen.

De Eerw. Soeur Mª. Coleta. ✠

Woensdag middag ten één uur overleed in het Pensionaat „Welgelegen" de Eerw. Zuster Mª. Coleta

Een langdurige pijnlijke, met een bewonderenswaardig en heldhaftig geduld geleden ziekte, waar de medische wetenschap machteloos tegenover stond, maakte een einde aan dit verdienstelijk leven. — 27 jaar lang heeft Zr Coleta onafgebroken haar beste krachten gewijd aan het onderwijs en opvoeding der jeugd. Sinds haar komst in 1893 in de Missie was zij achtereenvolgens werkzaam in de scholen van het St. Martinus-Gesticht, op Aruba, Bonaire, Sta. Rosa, Montagne en laatstelijk in Pietermaai.

Moge zij voor haar ijverig werken en geduldig lijden reeds het loon ontvangen hebben, van Hem, om Wien zij alles en allen verlaten had.

De Eerw. Zr. Maria Coleta, in de wereld Mej. W. de Kort, werd geboren te Oosterwijk 1 Januari 1865. Werd ingekleed in de Congregatie van de Zusters Franciscanessen te Roosendaal 29 Maart 1890. Deed haar religieuse professie 27 Maart 1892. Kwam op Curaçao 27 Maart 1893. —

R. I. P.

Verhooging der ambtenaarssalarissen 6 Mei.

Bij een onderzoek dat de ministers van Onderwijs en van Waterstaat hadden, met twee bestuursleden van den Centralen Nederland schen Ambtenaarsbond over de uitbetaling van de salarisverhoogingen der ambtenaren, bleek dat het ministerie van Onderwijs op 1 Maart een voorschot over het 1e kwartaal had toegekend en dit 1 Juni over het 2e kwartaal zal herhalen. De definitieve uitbetaling vindt plaats in het eind van Juli. Bij Waterstaat wordt maandelijks 30 pCt. van het oude salaris als voorschot op het nieuwe betaald, terwijl vóór 1 Juli de resteerende gelden worden verrekend.

Bovenwindsche Eilanden.

De pogingen om meer aanhangers te winnen voor de afscheidings beweging op de Bovenwindsche eilanden, worden nog steeds met kracht voortgezet. Vooral de Heer J. C. WAYMOUTH schijnt de ijverige propagandist voor die idées te zijn. Misschien omdat in den laatsten tijd zijns pers in het ongereede is geraakt en hij tijdelijk de uitgave van zijn blaadje *St Martin, Day by Day* heeft moeten staken, heeft hij nu den pelgrimstaf ter hand genomen en een bezoek gebracht aan Saba. Ook bezocht hij Saint Eustatius te zamen met den Heer Nisbeth. Op beide eilanden werd in de Openbare School een meeting belegd, die geopend werd met het zingen van het *Wien Neerland's Bloed*. Op Statius werd door den Spreker eerst heftig van leer getrokken tegen het bestuur van den vorigen gezaghebber van Grol. Daarna werd aan de aanwezigen gevraagd, door hand opsteken te kennen te geven of zij er *vóór* waren dat de Bovenwindsche Eilanden zich van Curaçao zouden afscheiden en onder een eigen Gouverneur, direct van Holland afhankelijk, zouden wenschen te komen. *Geen enkel der aanwezigen* stak zijn hand omhoog. Daarna werd hen gevraagd door handopsteken te kennen te geven of zij daar *tegen* waren. En onmiddelijk gingen *alle* handen de hoogte in. De meesten der aanwezigen verlieten daarna onmiddellijk de zaal. Deze vergadering heeft ongeveer 14 dagen geleden plaats gehad. Ongeveer 8 dagen te voren had de Heer Waymouth ook op Saba eenzelfde échec geleden.

Niemand der aanwezigen, verklaar de zich voor zijn plannen. Een leelijk fiasco. Alleen op St. Martijn schijnt de Heer W. dus eenige aanhang te hebben.

Dr. Waterman over Curaçao.

Het Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde, aflevering van 10 April 1920, bevat een lezing door Dr. Waterman gehouden te 's Gravenhage op 21 December 1919 voor de *Nederlandsche Vereeniging voor Tropische Geneeskunde*. Het onderwerp der lezing was: *Eenige hygienische vraagstukken voor de Nederlandsche Antillen.*

Duitsche Gezant.

Met het SS. *Stuyvesant* passeerde alhier op zijn doorreis naar Bogotá (Colombia) de Duitsche Gezant Z. Exc. KRACKE VON SCHARZFELD, die van zijn verlofreis naar Duitschland terugkeerde.

Ook de Engelsche Gouverneur van Demerara was aan boord.

Estelle.

De *Estelle* die hier Maandag van zijn reis naar de Bovenwindsche Eiland binnenkwam, heeft een kwade reis gehad. Onderweg brak de gaffel, later de fok en werden de zeilen geheel opengescheurd. Een tijd lang was men gedwongen met een noodzeil zich te behelpen. Er waren 36 passagiers aan boord.

SS. Crynssen.

Met het SS. *Crynssen* dat 10 dagen geleden van hier vertrok, maakte van La Guayra ook de vorige Duitsche Gezant te Caracas VON PROLLIUS en van Trinidad uit ook de Engelsche Gouverneur van dat eiland de reis naar Europa mede.

K. W. I. M.

Dezer dagen is de *Westwerf*, die zich uitstrekt aan de Westzijde van de haven, van de Havenstraat tot aan *Ranca-master*, door aankoop in eigendom over gegaan van de *Curaçaosche Handel-Maatschappij* naar de *K. W. I. M.*

Bazar.

Van 17 — 19 Juni wordt er een *Bazar* gehouden in het *Kransje* tot stijving van de kas der Protestantsche Gemeente alhier. Wij brengen onzen dank aan de Commissie voor de uitnoodiging bij de opening daarvan tegenwoordig te zijn.

Voedselvoorziening.

Het schijnt, dat er nu een bevredigende oplossing is gevonden in de kwestie van de voedselvoorziening.

De kooplieden zullen nu de eerste maal een dubbele bestelling meel in Amerika doen, waarvan de helft geschiedt met voorschot van het Gouvernement. Bij aankomst wordt deze helft gedeponeerd in de opslagplaatsen van het Gouvernement. Bij elke volgende bestelling wordt deze voorraad tegen de nieuw aangekomen verwisseld, zoodat deze voorraad altijd versch blijft en ons eiland in geval van stremming der scheepvaart e. a. voor langer tijd dan anders het geval zou zijn van voedsel kan voorzien worden.

De kooplieden hebben hun woord gegeven zich aan deze regeling te houden.

Wij zouden willen voorstellen dat eerst alle *oude* voorraad van meel, die mogelijk nog in de opslagplaats van het Gouvernement in voorraad ligt, op te ruimen en die bewaar plaats eens degelijk uit te rooken. Meermalen toch werd de klacht vernomen en wij hebben nog in de laatste dagen bewijzen er van onder de oogen gehad, dat het meel door een menigte van *goeroe-goeroe* was aangetast.

Een nieuwe vinding.

Door den directeur der Gemeentebedrijven te Roosendaal, den heer J. P. Paijens, is sedert begin Maart asphalt toegevoegd aan de te verwerken steenkolen. Daardoor werd de calorische waarde van het gas verhoogd en kon de gasopbrengst per 100 KG. kolen hooger zijn.

Hierdoor kon een belangrijk besparing aan kolen worden bereikt.

De gemeente Rotterdam heeft ook in den loop van deze maand dergelijke proeven genomen, hetgeen tengevolg heeft gehad, dat thans door het Rijks-Kolendistributiebureau een circulaire is gezonden aan alle gasfabrieken, met het verzoek, overal „gasophalt" (asphalt) te gaan verwerken.

Bovenbedoelde „gasophalt" is een product, dat ontstaat bij de distillatie van ruwe olie.

Een mooi succes waarmede het zoo gewichtig kolenvraagstuk voor de gasfabrieken minder nijpend wordt en tevens een nieuw afzetgebied voor deze asphalt verkregen wordt.

Daar ook Suriname zijn gasfabriek heeft, zou onze *Curaçaosche Petroleum Mij.* dientengevolge ook daarheen zijn afzet gebied kunnen uitstrekken.

Een nieuw soort veevoeder.

De studie van de wilde Flora van Marokko heeft tot resultaten geleid, die van belang zijn in verband met het vraagstuk van de voedering van het vee.

De landbouwkundige Pigotard is namelijk tot het gevoelen gekomen, dat een plant, de lotus arenarius, die in Portugal, Spanje, de Canarische eilanden en Marokko groeit en door het vee graag wordt gegeten, geschikt is om op groote schaal te worden gekweekt. Daarvoor zou het echter noodig zijn, de zaden, die een buitengewoon harde huid hebben, zoodat er in het wild slechts weinige ontkiemen, op de een of andere wijze, bijvoorbeeld met warm water, week te maken. Er zijn reeds proeven genomen met de teelt van zaden, waarvan men de huid kunstmatig had verwijderd en daarvan kwam niet minder dan twintigmaal zooveel op als van ander zaad.

Officiëele Berichten.

Aan den gouvernements-geneeskundige van Aruba H. E. Oduber, thans met verlof op Curaçao, is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den kommies eerste klasse, tevens deurwaarder der belastingen N. V. van Meeteren is tot verder herstel van gezondheid drie weken verlofsverlenging verleend.

Aan den agent van politie 2e klasse S. S. Cannister is tot herstel van gezondheid acht dagen verlof verleend.

Aan Mej. I. de Reede, tijd. tweede beambte ter Administratie van financiën is op haar verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den adjunct-commies met verlof A. J. C. Henriquez is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den heer A. E. Goilo is op zijn verzoek eervol ontslag verleend als lid van de mijncommissie op Aruba en van de commissie van het fonds ter aanmoediging en ondersteuning van den gewapenden dienst in de Nederlanden; en in diens plaats is benoemd de heer S. N. Ecury.

Aan S. A. Bremer, bode en schrijver van den kantonrechter op St. Martin N. G. is op zijn verzoek eervol ontslag uit den dienst verleend.

Aan den ontvanger van Bonaire L. O. Lampe is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof verleend.

Aan den tweeden kommies 2de. klasse Manuel J. Penso is op zijn verzoek twee maanden verlof verleend.

Aan den hoofdagent van politie J. A. van Bruggen is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den adjunct commies J. L. C. Monsanto is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan Mej. A. J. C. Jarmao, onderwijzeres 3e klasse aan de Wilhelminaschool alhier is op grond van tienjarigen onafgebroken dienst in de kolonie een jaar verlof naar Nederland verleend. Aan haar is tot den dag van haar vertrek om gewichtige redenen verlof verleend.

Aan het hoofd van den post voor D. T. op Aruba C. A. Beaujon, thans met verlof alhier, is tot herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan Mej. J. H. Thielen, tijd. tweede beambte ter Administratie van financiën is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof verleend.

Aan den agent van politie 2de. klasse H. J. Veger is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Buitenland.

Het Vaticaan en Frankrijk.

Het bijna twee jaar besproken en gestreefde herstel der diplomatieke betrekkingen tusschen Frankrijk en het Vaticaan is nu eindelijk een feit geworden. De heiligverklaring der Maagd van Orleans Jeanne d'Arc ... dat er spoed mee gemaakt is. Op 16 Mei, welke dag voor heel Frankrijk een nationale feestdag is gevierd, was de ... der Kerk ook volledig vertegenwoordigd bij den Paus, toen Frankrijk's nationale heilige tot de eer der altaren heeft verheven.

Een min of meer officieus bericht van de „Corriere d'Italia" melde reeds, dat Jonnart als buitengewoon en tijdelijk gezant spoedig naar Rome zou komen om definitief de ... kwesties te regelen, die met het herstel van een Fransch gezantschap bij den H. Stoel zijn verbonden. Als feitelijke gezant werd genoemd de Margerie, de tegenwoordige Fransche ambassadeur te Brussel en vroeger directeur der sectie „politieke zaken" van het ministerie van buitenlandsche zaken.

De reden, waarom Millerand deze zaak aldus geregeld heeft, zoekt men zoowel hierin, dat hij het herstel der sedert 1905 verbroken betrekkingen op een eenigszins buitengewone wijze tot stand wil brengen, alsook wijl voor een buitengewoon gezantschap een votum van het parlement niet noodig is, wat wel vereischt wordt voor een definitieve ambassade; en de kamer had toen over het gevraagde crediet van bijna 237,000 frs. haar stem nog niet kunnen uitbrengen.

Een laatste voorbereiding van Fransche zijde tot het herstel van het gezantschap bij het Vaticaan, is de zending geweest van Doulcet, naar Rome. Hij was gedurende den oorlog eerste gezantschapsraad te St. Petersburg en is een broer van mgr. Doulcet, die voor enkele jaren als bisschop van Routchouk in Bulgarije is gestorven.

Jonnart, die nu gezonden wordt, is een der meest vooraanstaande mannen uit den Franschen senaat. Hij werd indertijd door zijn regeering naar Griekenland gezonden om het heengaan van koning Constantijn te bewerken. Later was hij gouverneur-generaal van Algiers, waar hij vooral door zijn persoonlijke autoriteit de rust onder de Mozelmannen wist te bewaren tijdens de pan-islamitische beweging. Door Clemenceau aangezocht als „haut-commissaire" van Elzas-Lotharingen en later als president van de internationale commissie der schadevergoedingen, verkoos hij liever zich als senator van Pas de Calais geheel en al aan den weeropbouw van zijn door den oorlog geteisterd district te wijden. In zijn plaats aanvaardde toen Millerand den post van oppercommissaris in het nieuwe departement.

Door de zending bij het Vaticaan aan te nemen heeft Jonnart ongetwijfeld door zijn politieken invloed vele tegenstanders in het parlement doen besluiten ten gunste van het herstel der diplomatieke betrekkingen te stemmen.

Zoo zal dan eindelijk ondanks den nog voor kort opduikenden tegenstand der vrijmetselarij de verloren zoon naar het vaderhuis terugkeeren. De Fransche regeering heeft voor den aandrang der Katholieken, die bij de laatste verkiezingen zooveel succes behaalden, moeten zwichten; maar ook vele anderen, die zich niet geheel en al door blind anti-clericalisme lieten meesleepen, doch oog en oor open hielden voor de belangen van Frankrijk zelve, spraken zich onomwonden voor het hervatten der betrekkingen uit.

Ook het heengaan van Clemenceau werkte mee tot een opklaring van de wederzijdsche betrekkingen, die bij de komst van mgr. Ceretti, 's Pausen afgevaardigde, te Parijs nog zoodanig waren, dat deze door niemand werd ontvangen, totdat ten slotte de Italiaansche vertegenwoordiger zich bereid verklaarde de verlangens van den H. Vader ter vredesconferentie voor te leggen. Naar het heet zou de Fransche regeering op dat tijdstip nog uitdrukkelijk hebben verklaard, nooit te zullen duiden, dat het Vaticaan in de besluiten der conferentie ook maar vernoemd werd.

Maar toen het protestantsche Engeland, het positivistische Brazilië, het republikeinsche Duitschland, het socialistische Tsjecho-Slowakië en Oostenrijk, het orthodoksche Servië zich bij het Vaticaan lieten vertegenwoordigen, begrepen velen in Frankrijk, dat het dwaas was in koppig anti-clericalisme alleen achter te blijven. Er was immers zooveel te regelen, waarbij de Paus uit den aard der zaak een woordje mee zou spreken. Wat moest er in Syrië, Palestina, Klein-Azië en in het geheele Oosten niet worden gedaan? Was het voor Frankrijk ook niet van het hoogste gewicht, hoe de kerkelijke zaken in Elzas-Lotharingen, in Marokko, in de vroegere Duitsche koloniën zouden worden geregeld?

In de Fransche pers ging men het publiek reeds op het herstel van een gezantschap bij het Vaticaan voorbereiden. Men berichtte al, dat mgr. Ceretti, 's Pausen onderstaatssecretaris, vermoedelijk naar Parijs zou komen om met meer spoed de laatste schikkingen te kunnen treffen. De joodsche financier Lazare Weiller trad in de *Figaro* tegenover Anatole France op ten gunste van het herstel der betrekkingen. In de kamer sprak er voor de protestantsche geestelijke Soulier, en na de verklaringen van Millerand, zich in deze zaak enkel door het belang van Frankrijk te laten leiden, en de keuze van Deschanel tot president der republiek, begonnen de logemannen naar hun tweede stelling terug te trekken en de Fransche regeering op het hart te drukken, toch vooral als gezant een man te kiezen, die niet geheel en al een slaaf was zijner religieuze practijken.

Een laatste poging om het herstel van het gezantschap te verhinderen was een rondvraag van het Fransche Groot-Oosten, waarbij o. a. Briand verklaarde, dat het Quirinaal zich er tegen zou verzetten om met het Vaticaan op gelijken voet te worden gesteld. Men wilde nu zelfs het Italiaansche Groot-Oosten in het geweer roepen tegen de Fransche Katholieken, maar ook in Italië kan de regeering slechts in het leven blijven, wanneer ze gesteund wordt door de christelijke volkspartij, die ze dus in zekeren zin naar de oogen moet zien.

Het gezantschap is nu volkomen hersteld: dat was de algemeene opvatting. De maçons hebben er niets tegen kunnen doen. Een groote meerderheid der kamer was er voor; het aantal tegenstanders wordt op tweehonderd geschat, die onder de socialisten en radicalen gezocht moeten worden, ofschoon van deze laatsten waarschijnlijk nog meerderen uit opportuniteitsgronden ten gunste van een hervatten der betrekking zullen stemmen. Ook in den senaat was de meerderheid verzekerd.

Hoe diep het anti-clericalisme bij de Fransche socialisten in het bloed zit, blijkt wel uit de wijze, waarop Varenne zich uitliet: „Met een anderen Paus weer de diplomatieke betrekkingen aan te knoopen zou een fout zijn geweest; het met Benedictus XV te doen, is een misdaad."

Inderdaad deze gebeurtenis, waarnaar Paus Benedictus heeft verlangd en gestreefd, zal hem ook persoonlijk nog een heel bijzondere voldoening bezorgen. Maar het was eveneens ook een bevrediging der duizenden pelgrims, die in de Hemelvaartsweek te Rome naar Sint Pieter optrokken om op 9, 12 en 16 Mei de glorie der Fransche heiligen te gaan hooren en aanschouwen.

Hoe de Katholieken erover denken.

De Katholieke Bond van Spoorwegpersoneel in Frankrijk heeft eens in duidelijke taal gezegd, hoe hij denkt over de spoorwegstaking.

Ze verklaren, dat deze niets te maken heeft met vakbelangen, doch slechts een aansporing is tot broederstrijd, tot revolutie, tot burgeroorlog.

Zij protesteeren met kracht tegen de misdadige en anti-Fransche drijverijen van een minderheid van agitatoren, van wie de meerderheid der spoormannen niets wil weten.

Zij geven de verzekering aan het Fransche volk, dat zij zich met kracht zullen verzetten tegen hen, die in Frankrijk Russische toestanden willen verwekken.

Kardinaal Maurin waarschuwt ook tegen de C. G. T., die haar tyrannie wil vestigen en algeheele verwarring veroorzaken. Geen katholiek arbeider kan deze organisatie steunen, welke gekant is tegen het natuurrecht en den geest van het Evangelie. Immers de Kerk werkt voor harmonie, vrede en vruchtbare samenwerking.

Aan het joodsche volk.

Het bestuur van de Zionistische organisatie in London heeft de volgende proclamatie tot het Joodsche volk gericht:

Bij besluit van de groote mogendheden maakt het Joodsche nationale land in Palestina voortaan deel uit van de nieuwe wereldorde. Het mandaat voor Palestina en de taak van de verzekering van het Joodsche herstel in Palestina zijn toevertrouwd aan Groot-Brittannië, de mogendheid welke het eerst in het openbaar den onverbrekelijken band tusschen het Joodsche volk en het Joodsche vaderland heeft geproclameerd. De last van de ontzaggelijke taak, welke nu gelukkig is voltooid, heeft hoofdzakelijk gerust op de Zionistische organisatie als vertegenwoordigster en kampioen van het Joodsche volk. Alle Joden zijn één op het oogenblik in hun vreugde, hun trots en hun dankbaarheid. Aan de groote staatslieden der wereld en aan de volken te wier behoeve zij hebben gehandeld bij het wegnemen van het oudste der nationale onrechten brengt het Joodsche volk hartelijk dank. De Joodsche natie is besloten Palestina zijn aandeel in het werk der menschheid waardig te maken. Zijn dank zal niet enkel uit woorden bestaan. Het zal een streven zijn in het Joodsche Palestina een gemeenschap van persoonlijke en sociale gerechtigheid op te bouwen, een centrum van verzoening en van broederschap onder de naties. De Joodsche genius teruggegeven aan den Joodschen bodem zal daar de groote tradities der Hebreeuwsche profeten hernieuwen. Geen inspanning zal te zwaar en geen offer te groot zijn. In dien geest vieren wij dezen dag van gelukkige bevrijding.

Geboorten-staking en sociale Hervorming.

Over dit onderwerp schrijft de „Standaard" van België:

Onder de voornaamste oorzaken van de bedroevende geboortevermindering moeten worden aangestipt: het alcoholisme, geslachtsziekten, preventieve techniek, economische wantoestanden, stijgende levensbehoeften, welke kinderlast afwerpen, aangroeiende meisjes- en vrouwenarbeid, maar bovenal, gemis aan zelfopoffering en Godsbetrouwen.

De gevaren dezer geboortevermindering hebben nochtans vèr dragende gevolgen en zijn eene ramp voor het land welke er mede is bedreigd.

Moest Vlaanderland het voorbeeld van Wallonie volgen, dan zou ons land zeer snel in 't gansche spoor van Frankrijk geraken.

Op 1,000 gehuwde vrouwen, telde Vlaaanderen 267 levend-geboren kinderen en Wallonie enkel 161. Vlamingen, gij hebt de macht der hoeveelheid! Dat is een factor waarmede gij moet overwinnen!

Door deze „geboortestaking" wordt ook de economische machtspositie van een land bedreigt. Kinderzegen wint de wereldmarkt. Ook Vlaanderland heeft door zijn kinderzegen de economische kracht van onze nijverheid gesterkt, doch het bekwam het loon van zijn arbeid niet.

Geboortevermindering wijst op vermindering in de levenskracht en levensdurf van een volk. Sterke volkeren vreezen geen wiegen. Vlaanderen! bewaart die levenskracht, uw levenswil tot Hooger op, en gij zuit zegevieren! Geboortevermindering verraadt eene zedelijke wanorde in de ziel des volk. Men bezondigt zich tegen God en de natuur door allerhande middelen, welke de profeten van het Neo-Malthusianisme zelfs aan onze jeugd aanleeren. Het gevaar is groot. Vlaanderen waakt over uwe kinderen en vergeet de christene zeden uwer vaderen niet.

Daarom, regeerders, opvoeders, bestrijdt het alcoholisme en de geslachtsziekten; verbiedt het aanprijzen van afdrijvingsmiddelen; houdt scherp in 't oog de voorstellingen en lichtspelen in cinema's; straft den verkoop van zedelooze boeken en zoogezegde kunstafbeeldingen; ontlast de kinderrijke families van allerhande geldelijke verplichtingen; spijkert aan den schandpaal de namen van huisjesmelkers, die geen kinderrijke gezinnen in hunne woningen willen; onderwijs beter onze jeugd, doch bovenal geeft aan ons volk een christen geweten, leert hen, het huwelijk hoogachten, en laat het betrouwen op God; geneest ons toch van kindervrees! Want niet de beurs, maar het hart is ziek. Het waren eerst de rijken die het Vaderland geen kinderen wilden schenken, daarna volgden de armen.

Daarom alleen het herstellen der christelijke orde kan de wereld van dezen ondergang redden!